

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I
ODRŽIVOG RAZVOJA

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš
i održivo gospodarenje otpadom
Sektor za procjenu utjecaja na okoliš

KLASA: UP/I 351-03/20-09/84

URBROJ: 517-03-1-1-20-16

Zagreb, 21. rujna 2020.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja na temelju članka 90. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), članka 27. stavka 1. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19) i odredbe članka 27. stavka 1. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14 i 3/17), na zahtjev nositelja zahvata NOVA ENERGIJA d.o.o., Miline 132, Rogoznica, zastupan putem opunomoćenika Mladen Prka iz odvjetničkog društva Gajski, Grlić, Prka i partneri d.o.o., Zagreb, Ribnjak 12-14, nakon provedenog postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, donosi

RJEŠENJE

- I. Za namjeravani zahvat - izmjena vjetroelektrane Oton, Šibensko-kninska županija - potrebno je provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.**
- II. Za namjeravani zahvat - izmjena vjetroelektrane Oton, Šibensko-kninska županija - potrebno je provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.**
- III. Ovo rješenje prestaje važiti ako nositelj zahvata, NOVA ENERGIJA d.o.o., Miline 132, Rogoznica, u roku od dvije godine od dana izvršnosti rješenja ne podnese zahtjev za provedbu postupka procjene utjecaja na okoliš.**
- IV. Važenje ovog rješenja, na zahtjev nositelja zahvata, NOVA ENERGIJA d.o.o., Miline 132, Rogoznica, može se jednom produžiti na još dvije godine uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni u skladu sa zakonom i drugi uvjeti u skladu s kojima je izdano rješenje.**
- V. Ovo rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.**

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata, NOVA ENERGIJA d.o.o., Miline 132, Rogoznica, putem opunomoćenika Mladen Prka iz odvjetničkog društva Gajski, Grlić, Prka i partneri d.o.o. iz Zagreba, u skladu s odredbama članka 82. Zakona o zaštiti okoliša i članka 25. stavka 1. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (u daljnjem tekstu: Uredba), podnio je 19. ožujka 2020. godine Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) zahtjev za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš izmjene zahvata vjetroelektrane Oton, Šibensko-kninska županija. Uz zahtjev je priložen Elaborat zaštite okoliša koji je u travnju 2020. godine izradio ovlaštenik Energetski institut Hrvoje Požar iz Zagreba, koji ima suglasnost Ministarstva za izradu dokumentacije za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš (KLASA: UP/I-351-02/16-08/35, URBROJ: 517-06-2-1-1-18-4 od 24. siječnja 2018. godine). Voditelj izrade Elaborata je dr.sc. Marin Miletić, dipl.ing. biol.

Pravni temelj za vođenje postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš su odredbe članka 78. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša i odredbe članaka 24., 25., 26. i 27. Uredbe. Naime, za zahvate navedene u točki 4. *Vjetroelektrane snage veće od 20 MW* Priloga I., a u vezi s točkom 13. *Izmjena zahvata iz Priloga I. i II. koja bi mogla imati značajan negativan utjecaj na okoliš...* Priloga II. Uredbe, ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš provodi Ministarstvo. Osim navedenog, člankom 27. stavkom 1. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19), utvrđeno je da se za zahvate za koje je određena provedba ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš provodi prethodna ocjena prihvatljivosti za područje ekološke mreže u okviru postupka ocjene o potrebi procjene. Postupak ocjene je proveden jer nositelj zahvata planira smanjenje broja vjetroagregata te povećanje njihove individualne snage na 6 MW.

O zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš sukladno članku 7. stavku 2. točki 1. i članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08), na internetskoj stranici Ministarstva objavljena je 21. travnja 2020. godine Informacija o zahtjevu za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš izmjene zahvata vjetroelektrane Oton, Šibensko-kninska županija (KLASA: UP/I-351-03/20-09/84, URBROJ: 517-03-1-1-20-3 od 17. travnja 2020. godine).

U dostavljenoj dokumentaciji (Elaboratu zaštite okoliša) navedeno je, u bitnom, sljedeće:
Planiranom izmjenom zahvata predviđa se smanjenje broja vjetroagregata (VA) sa 9 na 7 te povećanje njihove individualne snage sa 2-3 MW na 6 MW. Vjetroagregati se razlikuju u snazi, visini stupa i duljini lopatica, tako da je promjer rotora do 155 m, dok je prije bio 90 m, a visina vjetroagregata je do 200 m, dok je prije bila do 155 m. Ukupna instalirana snaga nakon izmjene bit će 42 MW u odnosu na dosadašnju ukupnu snagu koja je iznosila do 27 MW. Lokacije VA su nepromijenjene, te će se duljina servisne ceste smanjiti za oko 710 m. Predviđa se trafostanica TS 30/110 kV i priključak na DV 110 kV Knin-Golubić (Bosansko Grahovo). Kabeli će se ukapati unutar cestovnog pojasa u kanal dubine 1,0 do 1,3 m i širine 0,6 m. Za prijelaz kabela trase ispod državne ceste DC1 koristit će se tehnologija bušenja s ugradnjom čelične cijevi potrebnog profila.

Ministarstvo je u postupku ocjene dostavilo zahtjev (KLASA: UP/I-351-03/20-09/84, URBROJ: 517-03-1-1-20-4 od 17. travnja 2020. godine) za mišljenje Upravi za zaštitu prirode Ministarstva,

Upravnom odjelu za zaštitu okoliša i komunalne poslove Šibensko-kninske županije, Općini Ervenik i Gradu Kninu.

Grad Knin dostavio je mišljenje (KLASA: 351-03/20-01/2; URBROJ: 2182/10-05/1-20-2 od 4. svibnja 2020. godine) da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš. Općina Ervenik dostavila je mišljenje (KLASA: 351-03/20-09/2; URBROJ: 2182/14-01-20-2 od 25. lipnja 2020. godine) da izmjena zahvata neće imati utjecaja na sastavnice okoliša. Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove Šibensko-kninske županije dostavio je mišljenje (KLASA: 351-02/20-01/9, URBROJ: 2182/1-15/1-20-2 od 24. lipnja 2020. godine) da za izmjenu zahvata nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš. Uprava za zaštitu prirode Ministarstva dostavila mišljenje (KLASA: 612-07/20-44/112; URBROJ: 517-05-2-2-20-5 od 14. srpnja 2020. godine) i očitovanje (KLASA: 612-07/20-44/112; URBROJ: 517-05-2-2-20-7 od 17. rujna 2020. godine) da je za planirani zahvat potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš i glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Na planirani zahvat obrađen Elaboratom zaštite okoliša, koji je objavljen uz Informaciju o zahtjevu za provedbom postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš na internetskim stranicama Ministarstva, zaprimljene su primjedbe Udruge BIOM iz Zagreba koje se u bitnom odnose na to da treba provesti postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš i glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu te da prilikom provedbe postupka procjene utjecaja na okoliš i glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu je potrebno napraviti istraživanja ornitofaune koja će biti usklađena sa standardiziranom metodologijom koju propisuju smjernice za izradu studija utjecaja na okoliš za zahvate vjetroelektrana, te da nisu procijenjeni kumulativni utjecaji. Pristigle su primjedbe i nepoznate osobe, a koje se u bitnome odnose na to da su mjere ublažavanja utjecaja na ciljeve očuvanja ekološke mreže iz rješenja o prihvatljivosti iz 2013. godine nezakonite i neprimjenjive, da je upitno važenje rješenja o procjeni utjecaja zahvata na okoliš iz 2013. godine, da kumulativni utjecaji na ekološku mrežu nisu obrađeni u odnosu na druge zahvate, da kumulativni utjecaji na okoliš nisu obrađeni u odnosu s ostalim postojećim i/ili odobrenim zahvatima, da su podaci u Elaboratu o terenskom istraživanju ornitofaune zastarjeli te da terensko istraživanje za velike zvijeri nije provedeno.

Razlozi zbog kojih je potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš i glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu su sljedeći:

Prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“, broj 80/19) planirani zahvat ne nalazi se unutar područja ekološke mreže. Dio planiranog zahvata (kabelska trasa) prolazi rubno uz Područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000026 Krka i okolni plato. Na širem području utjecaja zahvata (do 5 km udaljenosti) nalazi se (POP) HR1000022 Velebit te Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS) HR5000022 Park prirode Velebit, HR2000641 Zrmanja, HR2000918 Šire područje NP Krka, HR2001399 Kobilica i HR2001068 Radljevac. Lokacija zahvata nalazi se na području mediteranske biogeografske regije.

POP-ovi HR1000026 Krka i okolni plato i HR1000022 Velebit su kao područja posebne zaštite (Special Protection Areas - SPA) potvrđeni 17. listopada 2013. godine Uredbom o ekološkoj mreži („Narodne novine“, broj 124/13), a ciljevi očuvanja za navedene POP-ove propisani su Pravilnikom o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže („Narodne novine“, broj 25/20 i 38/20; u daljnjem tekstu: Pravilnik). POVS-ovi HR5000022 Park prirode Velebit, HR2000641 Zrmanja, HR2000918 Šire područje NP Krka,

HR2001399 Kobilica i HR2001068 Radljevac potvrđeni su kao područja od značaja za Zajednicu (Sites of Community Importance – SCI) Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2015/74 od 3. prosinca 2014. o donošenju osmog ažuriranog popisa područja od značaja za Zajednicu za mediteransku biogeografsku regiju.

Vezano uz potencijalne utjecaje planirane vjetroelektrane na područja ekološke mreže, iako se lokacija zahvata nalazi izvan područja ekološke mreže, mogući su u odnosu na vrste koje koriste velike areale kretanja u potrazi za hranom ili lokaciju prelijeću tijekom migracije. Utjecaji su stoga prvenstveno mogući na grabljivice, ciljne vrste šišmiša te velike zvijeri.

Lokacija VE Oton nalazi se unutar teritorija surog orla (*Aguila dvysaetos*), ciljne vrste (POP) HR1000022 Velebit. U okviru nacionalnog monitoringa surog orla na udaljenosti od oko 4,2 km od najzapadnijeg planiranog vjetroagregata zabilježeno je 2014. i 2018. g. gniježđenje jednog para surih orlova, dok je 2019. g. zabilježena jedna ptica na teritoriju (Monitoring nacionalne populacije surog orla, *Aguila chrysaetos*, BIOM, Zagreb, listopad 2014., Konačni izvještaj; Mikulić, K., Rajković, Ž., Kapelj, S., Lučić, V., Šarić, I., Katanović, I., Budinski, I., (2018.): Preliminarno izvješće terenskih istraživanja u 2018. godini u sklopu izrade stručne podloge - suri orao, u sklopu projekta OPKK 2014.-2020. "Izrada prijedloga planova upravljanja strogo zaštićenim vrstama (s akcijskim planovima)" Udruga BIOM, Zagreb, 28 str.; Mikulić, K. (2019.): Stanje surog orla u Hrvatskoj: Rasprostranjenost, brojnost i uspješnost gniježđenja, u 2019. Izvještaj. Zagreb). Prema podacima monitoringa, teritorij surog orla obuhvaća cijelu lokaciju planirane vjetroelektrane. Prema Pravilniku, cilj očuvanja za predmetnu ciljnu vrstu unutar (POP) HR1000022 Velebit je „Očuvana populacija i pogodna staništa (stjenovita područja, planinski i kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od najmanje 5 parova“. S obzirom na malu veličinu populacije surog orla unutar ovog područja ekološke mreže mogući negativan utjecaj uslijed kolizije s lopaticama vjetroagregata samo jedne jedinice ili para ciljne vrste surog orla predstavlja značajni negativni utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost POP-a HR1000022 Velebit. Suri orao je također ciljna vrsta POP-a HR1000026 Krka i okolni plato, no VE Oton ne zadire u teritorij surog orla tog područja ekološke mreže.

Elaborat zaštite okoliša poziva se na izvješće Mikulić i sur. (2019.) te navodi da u odnosu na podatke terenskih istraživanja prikazane u Studiji utjecaja na okoliš za osnovni/odobren zahvat VE Oton (APO d.o.o., srpanj 2012.; u daljnjem tekstu: SUO) nije došlo do značajnih promjena u populaciji surog orla u široj okolici zahvata. Također, Elaborat navodi da je u literaturi naveden i veći broj podataka koji ukazuju da rizik od kolizije sa vjetroagregatima za grabljivice ne raste proporcionalno s povećanjem veličine vjetroagregata te da se povećanje snage uz smanjenje broja vjetroagregata korištenjem dimenzionalno većih pojedinačnih agregata očituje u smanjenom utjecaju na grabljivice i populacije ptica općenito. Također, u Elaboratu se navodi da uzevši u obzir dostupne podatke o populaciji surog orla te etologiji vrste predložene izmjene i dopune zahvata neće dovesti do dodatnih rizika za populaciju surog orla osim već procijenjenih prethodno izrađenom SUO, odnosno da se uz provođenje propisanih mjera zaštite i programa praćenja stanja okoliša iz Rješenja Ministarstva (KLASA: UPI/I-351-03/12-02/7, URBROJ:517-06-2-1-1-13-20 od 20. studenog 2013.) o prihvatljivosti zahvata za okoliš i ekološku mrežu, te dodatnih mjera predloženih Elaboratom, utjecaj na ptice smatra prihvatljivim.

Istraživanja ptica za potrebe predmetne SUO provedena su od prosinca 2007. do studenog 2008. godine, odnosno prije 12 godina, a nova istraživanja nisu provedena. U Elaboratu se navodi da su rezultati prikupljeni terenskim istraživanjima za potrebe SUO pokazali da suri orlovi koriste područje zahvata vrlo malo, sa svega dva preleta blizu planiranih vjetroagregata i niti jednim preletom kroz područje vrtnje rotora planiranih vjetroagregata te da niti za jednog preleta nisu

uočene lovne aktivnosti, odnosno niti u jednom trenutku orlovi nisu slijetali tlu niže od 250 m, tj. u zonu lopatica vjetroagregata.

Napominjemo da u istraživanjima provedenim za utvrđivanje utjecaja u SUO nije korištena metodologija kojom se može utvrditi rizik od kolizije sa vjetroagregatima, odnosno nije korištena metoda motrenja i brojanja s određenih pozicija. Navedenu metodu opisanu u smjernicama: „Standardne metode motrenja i brojanja s određenih pozicija (engl «vantage point watches» -Scottish Natural Heritage 2005., 2009. ili «fixed point observations»-Morission 1998 ili «watch count» - Canadian Wildlife Service 2006.) potrebno je primijeniti u slučajevima kad se pretpostavlja da se područje zahvata nalazi na selidbenom koridoru većeg broj ptica selica te u slučajevima kad na području zahvata ili u njegovoj blizini obitavaju osobito osjetljive vrste. Ova metoda omogućuje procjenu rizika stradavanja ptica na lopaticama vjetroagregata. Ona uključuje praćenje ponašanja (uključujući visinu leta i tipove letnog ponašanja) te dužinu i učestalost zadržavanja ptica na lokaciji zahvata. Također, sukladno smjernicama Scottish Natural Heritage („Recommended bird survey methods to inform impact assessment of onshore wind farms“, 3 March 2017.) validnim podacima smatraju se podaci prikupljeni unazad 5 godina (ili unazad 3 godine ukoliko se populacije ključnih vrsta brzo mijenjaju). Zaključno, s obzirom na to da za predmetnu lokaciju nisu provedena recentna istraživanja ne može se isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja na ciljnu vrstu surog orla.

Nadalje, preletnička populacija škanjca osaša (*Pernis apivorus*) ciljna je populacija POP-a HR1000022 Velebit. U SUO, poglavlju Glavna ocjena, navedeno je „Prelet škanjaca osaša odvija se zapadnim rubom plohe, odnosno nad padinama iznad kanjona rijeke Zrmanje. Radi se o preletničkoj populaciji škanjaca osaša koji iz afričkih zimovališta preko Dalmacije prelijeću do europskih gnjezdilišta. Ta preletnička populacija u ovom slučaju prelijeće u uskom koridoru koji zahvaća jedan potencijalni Vjetroagregat (VA1). Na tom vjetroagregatu je velika mogućnost njihovog stradavanja te je propisana mjera ublažavanja - isključivanje vjetroagregata VA1 tijekom dana u razdoblju od 15. kolovoza do 30. rujna (od svitanja do sumraka). Učinkovitost ove mjere je potpuna, jer na zaustavljene lopatice vjetroagregata ptice ne nalijeću“. U opisu utjecaja u SUO navedeno je da osaši nisko prelijeću preko brda i tu postoji realna mogućnost da čak cijelo jato nastrada u koliziji s vjetroagregatima. U izvješću o zabilježenim jedinkama u SUO navedeno je da je 7. rujna zabilježeno jato od 8 ptica, istog dana još jedna i 8. rujna još tri ptice, što je u dva dana ukupno 12 jedinki. Iako se planiranim izmjenama VE Oton neće graditi vjetroagregat na lokaciji VA1, te se u Elaboratu navodi da predložene izmjene i dopune predstavljaju povoljnije tehničko rješenje u odnosu na prijašnje za vrstu škanjac osaš čime je utjecaj dodatno umanjen, bitno je spomenuti da je u istoj SUO, kod Opisa skupnih utjecaja u poglavlju Glavne ocjene navedeno sljedeće: „Na lokaciji Krš Padene provedeno je jednogodišnje istraživanje ornitofaune od mjeseca srpnja 2005. godine pa do konca lipnja 2006. godine. Odavde je promatran i prelet ptica grabljivica iznad Debelog brda. Krajem mjeseca rujna najveće koncentracije bilježene su 16. i 30. listopada 2005. godine kada su u nekoliko navrata prelijetala jata od 300 do 600 primjeraka. Intenzitet selidbe opada počekom studenog (6. studenog 2005. godine). Visine preleta jata su na visinama iznad 100 m, a glavina preleta se odvija Mokrim i Radučkim poljem te uz rijeku Zrmanju iznad Debelog brda. Proljetni povratak je u ovoj godini bio naročito intenzivan iznad zone zahvata na svim lokacijama, a posebno je veća brojnost zabilježena uz krška polja, Mokro i Radučko polje.“

S obzirom na navedeno i mogućnost da se radi o puno većem broju preleta nego je navedeno u pojedinačnim utjecajima, ovisno o datumu kada jata prelijeću (za VE Oton su promatrani preleti 7. i 8. rujna, a za VE Krš Padene preleti su promatrani 16. i 30. listopada) te s obzirom na to da

za ovu vrstu nisu provedena recentna istraživanja korištenjem prikladne metodologije za istraživanje osjetljivih vrsta, ne može se isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja na ovu ciljnu vrstu. Prema Pravilniku, cilj očuvanja za preletničku populaciju škanjca osaša unutar (POP) HR1000022 Velebit je „*Omogućen nesmetani prelet tijekom selidbe.*“. Kao što je prethodno navedeno, istraživanja su provedena prije 12 godina i nisu koristila metodu brojanja s određenih pozicija koja se treba primijeniti u slučajevima kad se područje zahvata nalazi na selidbenom koridoru većeg broj ptica selica, te se na osnovu starih podataka i metodološki nedostatnih istraživanja ne može isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja na ovu ciljnu vrstu.

Kao i za ptice, za šišmiše također nije napravljeno recentno istraživanje, a ocjena utjecaja u Elaboratu se bazira na starim podacima. Istraživanja šišmiša za potrebe SUO provedena su od veljače do prosinca 2010. godine, odnosno od zadnjih istraživanja prošlo je 10 godina. U smjernicama EUROBATS navodi se da je, ukoliko je od istraživanja prošlo više od 3 godine, potrebno ponoviti istraživanja. Također, istraživanja šišmiša provedena za potrebe SUO nisu provedena odgovarajućom metodologijom sukladno smjernicama EUROBATS-a, a sam transekt za lokaciju Debelo brdo gdje su planirani vjetroagregat napravljen je na udaljenosti od 0,6 do 1,6 km od lokacije VA, na oko 100 m nižoj nadmorskoj visini i na drugom tipu staništa. U SUO se navodi da su rezultati transekata na potencijalnoj lokaciji vjetroelektrane Oton pokazali izuzetno malu aktivnost šišmiša tijekom svih perioda istraživanja. U Elaboratu se navodi da je jedina ciljna vrsta šišmiša zabilježena na području zahvata veliki šišmiš, *Myotis myotis*, koji je ciljna vrsta POVS-a HR5000022 Park prirode Velebit, te da od 9 ciljnih vrsta šišmiša POVS-a HR2000918 Šire područje NP Krka niti jedna vrsta nije zabilježena na području zahvata. Međutim, tijekom obilaska transekta u periodu kolovoz-rujan 2010. godine zabilježeni su signali dugokrilog pršnjaka (*Miniopterus schreibersii*), kao i roda *Myotis* sp.. Dugokrili pršnjak, kao i vrste roda *Myotis* ciljne su vrste POVS-ova HR2000918 Šire područje NP Krka i HR5000022 Park prirode Velebit. U SUO je bilo navedeno „U slučaju potencijalne vjetroelektrane „Oton“ postoji mala mogućnost negativnog utjecaja na kolonije šišmiša u špilji Miljacka II i izvoru Krke. Mogućnost negativnog utjecaja postoji za vrste dugokrili pršnjak i oštrouhi šišmiš u periodu migracije.“

Dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*) u špilji Miljacka II udaljenoj 13 km od planiranog zahvata zabilježen je u brojnosti od 300-1000 jedinki na migraciji i u brojnosti od 500 jedinki na razmnožavanju te je ciljna vrsta POVS-a HR2000918 Šire područje NP Krka. Špilja Miljacka II nalazi se unutar POVS-a HR2000918 Šire područje NP Krka i osim za dugokrilog pršnjaka važno je područje za očuvanje i za druge ciljne vrste šišmiša ovog POVS-a, koje špilju koriste za razmnožavanje, zimovanje ili tijekom migracije, dugonogog šišmiša (*Myotis capaccinii*) (razmnožavanje i migracija), velikog potkovnjaka (*Rhinolophus ferrumequinum*) (razmnožavanje), južnog potkovnjaka (*Rhinolophus euryale*) (razmnožavanje), riđeg šišmiša (*Myotis emarginatus*) (razmnožavanje), oštrouhog šišmiša (*Myotis blythii*) (razmnožavanje i migracija) i malog potkovnjaka (*Rhinolophus hipposideros*) (zimovanje). Osim ovih vrsta za POVS HR2000918 Šire područje NP Krka ciljevi očuvanja su i velikouhi šišmiš (*Myotis bechsteinii*) i Blazijev potkovnjak (*Rhinolophus blasii*) koji dolaze u špilji Topla peć, Čikola udaljenoj oko 28,5 km od lokacije zahvata. Špilja Izvor Krke, udaljena 9 km od lokacije zahvata, nalazi se unutar POVS-a HR2000917 Krčić. Ova špilja važno je područje za očuvanje velikog potkovnjaka (*Rhinolophus ferrumequinum*) (razmnožavanje) i južnog potkovnjaka (*Rhinolophus euryale*) (razmnožavanje). Vezano uz udaljenost špilje Miljacka II, osim mogućnosti da lokaciju vjetroelektrane prelijeću tijekom migracije, pojedine vrste šišmiša imaju velike dnevne areale

kretanja. Primjerice vezano uz spomenute ciljne vrste, za dugokrilog pršnjaka zabilježena je maksimalna dnevna migracija do 30-40 km, a oštrouhog šišmiša 26 km.

U Elaboratu je navedeno da se ne očekuju značajni negativni utjecaji tijekom korištenja zahvata ni za jednu vrstu šišmiša uz provođenje mjera propisanih Rješenjem od 20. studenoga 2013. godine te praćenjem stanja okoliša na temelju metodologije prikazane u najnovijim prihvaćenim smjernicama. Međutim, s obzirom na starost podataka, činjenicu da je metodologija istraživanja bila nedostatna u odnosu na metodologiju smjernica koje se danas koriste pri istraživanjima šišmiša, ne može se isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja na ciljne vrste šišmiša navedenih područja ekološke mreže.

Vezano uz moguće negativne utjecaje na velike zvjери, područje zahvata ne nalazi se unutar područja rasprostranjenosti risa, ali se nalazi unutar područja rasprostranjenosti medvjeda. U Elaboratu je sagledavanjem klasa osjetljivosti sukladno stručnom priručniku („Stručni priručnik za procjenu utjecaja zahvata na velike zvjери pojedinačno te u sklopu planskih dokumenata. Verzija 1.0 - primjer vjetroelektrane11. HAOP i Veterinarski fakultet 2016.) utvrđeno da površine staništa velikih zvjери po klasama osjetljivosti staništa za područje njihove rasprostranjenosti unutar zone 1 km od utjecaja zahvata (buffer zona) pokazuju prisustvo staništa pretežno niske osjetljivosti za risa i medvjeda (klase 1-3) te da je područje u potpunosti nepogodno za brloženje medvjeda.

Vezano uz vuka, prema bazi podataka MZOE područje zahvata nalazi se unutar areala čopora vukova Ervenik (5-6 jedinki). Vuk je prioritarna ciljna vrsta POVS-a HR5000022 Park prirode Velebit. Areal čopora Ervenik se nalazi unutar ovog područja ekološke mreže te obuhvaća i područje VE Oton. Istraživanjem ponašanja vukova tijekom izgradnje i rada vjetroagregata pokazalo se da tijekom gradnje vjetroelektrana vukovi sasvim izbjegavaju područje radova, ali se nakon puštanja objekata u rad, vukovi mogu ponovo početi pojavljivati u području oko vjetroagregata, ali ne bliže od 500-1000 m, dok mjesta za reprodukciju smještaju najmanje 2000 m udaljeno od vjetroagregata (Alvaras, F., Rio-Maior, H., Roque, S., Nakamura, M., Cadete, D., Pinto, S., Petrucci-Fonseca, F., 2011. Assessing ecological responses of wolves to wind power plants in Portugal: methodological constrains and conservation implications. In Conference on Wind energy and Wildlife impacts 2-5 May 2011, May, R., Bevanger, K., eds. (Trondheim, Norway, NINA), 140 p; Alvaras, F., 2013. Wolves and wind power turbines in Portugal).

U Elaboratu je napravljena procjena utjecaja na raspoloživa staništa za vuka po klasama osjetljivosti unutar „buffer“ zone od 1 km i od 2 km sukladno citiranom Stručnom priručniku te je utvrđeno da su površine navedenih staništa unutar zone izravnog utjecaja ispod razine dopuštenog gubitka te se utjecaj na populaciju vuka ne smatra značajno negativnim. Međutim, u Elaboratu nije napravljena analiza kumulativnog utjecaja gubitka staništa u odnosu na druge postojeće ili planirane vjetroelektrane. Napominjemo da se unutar procijenjenog areala ovog čopora nalazi i VE Krš-Pađene sa 48 vjetroagregata, odnosno radi se o mogućem značajno negativnom kumulativnom utjecaju na ciljnu vrstu vuka. S obzirom na navedeno ne može se isključiti mogućnost značajnog negativnog kumulativnog utjecaja na ciljne vrste velikih zvjери.

Slijedom iznijetog, prethodnom ocjenom ne može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, osobito gnijezdeću populaciju surog oralu i preletničku populaciju škanjca osaša koje su ciljne vrste (POP) HR1000022 Velebit, ciljne vrste šišmiša POVS-ova HR2000918 Šire područje NP Krka i HR2000917 Krčić te ciljne

vrste velikih zvižeri (POVS) HR500022 Park prirode Velebite te je za planirani zahvat obvezno provesti Glavnu ocjenu.

Pri izradi Glavne ocjene vezano uz istraživanje ptica potrebno je provesti ciljana istraživanja koristeći metodu motrenja i brojanja s određenih pozicija („vantage point watches“) kako bi se utvrdio rizik od kolizije u odnosu na planirane nove visine vjetroagregata i veću veličinu rotora. Nakon dobivenih rezultata, rizik od kolizije potrebno je izračunati sukladno priručnicima i matematičkom modelu (Scottish Natural Heritage). S obzirom na utvrđene znatne razlike u brojnosti preleti škanjca osaša preko lokacije u rujnu u odnosu na listopad, istraživanje za potrebe Glavne ocjene je potrebno obavljati učestalo tijekom selidbe.

Istraživanja šišmiša trebaju biti provedena u skladu sa uputama međunarodnih publikacija (Guidelines for consideration of bats in wind farm projects, Revision 2014., Publication Series No. 6.) Sporazuma o zaštiti europskih populacija šišmiša (UNEP/EUROBATS). Istraživanjima je potrebno procijeniti važnost lokacije kao staništa za lov vrsta koje imaju kolonije u špiljama koje su unutar navedenih područja ekološke mreže, te osobito utvrditi značaj lokacije za migraciju ciljnih vrsta šišmiša unutar navedenih područja ekološke mreže ili drugih područja ekološke mreže.

Za sve navedene skupine potrebno je ocijeniti kumulativne utjecaje s drugim vjetroelektranama u okruženju, a osobito sa VE Krš-Pađene koja se nalazi južno od VE Oton. Vjetroelektrane, osim što mogu kumulativno utjecati na povećanu smrtnost i gubitak staništa, predstavljaju i efekt barijere, što može dovesti do izmjene uobičajenih migracijskih ruta, što je u ovom slučaju osobito važno za migratorne populacije škanjca osaša, ciljnih vrsta šišmiša te velikih zvižeri. Kumulativne utjecaje potrebno je sagledati i u odnosu na sve postojeće i planirane (odobrene) zahvate u okruženju.

S obzirom na to da se ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja planiranog zahvata na ciljne vrste navedenih područja ekološke mreže, posljedično ne može se isključiti niti mogući utjecaj planiranog zahvata na vrste ptica i šišmiša koje nisu ciljne vrste područja ekološke mreže, a koje koriste lokaciju zahvata. Nadalje, u neposrednoj blizini trase planiranog elektroenergetskog voda u okviru zahvata nalazi se zaštićeno područje temeljem odredbi Zakona o zaštiti prirode, spomenik prirode - geološki - Stara straža, te je potrebno sagledati moguće utjecaje i po potrebi izmjestiti trasu elektroenergetskog voda kako se ne bi narušio/oštetio spomenik prirode, s obzirom na to da se radi o malom, točkastom lokalitetu, površine od oko 1,2 ha. Također, potrebno je sagledati i moguće kumulativne utjecaje planiranog zahvata s drugim planiranim (odobrenim) i izgrađenim zahvatima u odnosu na ostale sastavnice okoliša. Slijedom navedenog, da je za planirani zahvat potrebno je provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.

Točka I. ovog rješenja temelji se na tome da je Ministarstvo sukladno članku 90. Zakona o zaštiti okoliša, te članku 27. stavku 1. Uredbe, ocijenilo na temelju dostavljene dokumentacije i mišljenja nadležnih tijela, a prema kriterijima iz Priloga V. Uredbe, da nije moguće isključiti značajan negativan utjecaj na okoliš te je potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.

Točka II. ovog rješenja temelji se na tome da je Ministarstvo sukladno odredbama članka 90. stavka 5. Zakona o zaštiti okoliša i članka 30. stavka 9. Zakona o zaštiti prirode u okviru postupka ocjene o potrebi procjene provelo prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu te nije isključilo mogućnost značajnijeg utjecaja na ekološku mrežu i stoga je potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Točka III. ovoga rješenja, rok važenja rješenja, propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 2. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka IV. ovoga rješenja, mogućnost produljenja važenja rješenja, propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 4. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka V. ovog rješenja o obvezi objave rješenja na internetskim stranicama Ministarstva, utvrđena je na temelju članka 91. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Splitu, Put Supavla 1, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba na zahtjev i ovo rješenje naplaćena je državnim biljezima sukladno Zakonu o upravnim pristojbama („Narodne novine“, broj 115/16) i Tarifi br. 2.(1) Priloga I. Uredbe o Tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine“, broj 8/17, 37/17, 129/17, 18/19, 97/19 i 128/19).

Dostaviti:

-odvjetnik Mladen Prka iz odvjetničkog društva Gajski, Grlić, Prka i partneri d.o.o , Ribnjak 12-14, Zagreb (**R!**, s povratnicom)

